

Tiedote

Vuoden Maatiiseläin 2024: LÄNSISUOMENKARJA

Maatiainen ry on valinnut vuoden maatiiseläimeksi 2024 länsisuomenkarjan (LSK). Länsisuomenkarja tunnetaan alkuperäiskarjarotujen joukossa erinomaisesta maidontuotannostaan. Sen maidosta saattaisi jopa saada terveystuotteen. Viime vuosina rotu on jäänyt muiden suomenkarjarotujen varjoon ja yksilömäärä on laskenut huolestuttavasti.

Länsisuomenkarja jakaa kaikki alkuperäisrotujen parhaat piirteet – uteliaisuuden, oppivaisuuden ja kestävyuden. Oikealla hoidolla ja ruokinnalla se on myös maidontuotannossa oivallinen valinta. Kooltaan valtarotuja pienempänä sen rehunkulutuskin on pienempi, mutta maidon valkuaisaine- ja rasvapitoisuudet ovat yleisesti paremmat ja juustoutumisominaisuudet hyvät.

NordGenin vuosina 2016-17 koordinoimassa tutkimuksessa länsisuomenkarjan maidosta löytyi kahdeksan tutkitun rodun suurin oligosakkaridipitoisuus. Länsisuomenkarjan maidosta voisi saada jopa terveystuotteen sen proteiini- ja oligosakkaridipitoisuuksien perusteella.

Länsisuomenkarja oli pitkään suomenkarjaroduista suosituin, koska se kykeni parhaimpaan maitotuotokseen. Friisiläiskarjan ja ayrshiren suosion nousu saivat sen määrät laskuun 1960-luvulta lähtien. Keinosiemennyksen yleistymisen johti myös suomenkarjarotujen geenipoolin kaventumiseen. 1980-luvulla perustettiin säilytyskarjoja vankiloiden mautiloille. Niissä keskityttiin eri sukuisten sonnien tuottamiseen kannan vahvistamiseksi. Länsisuomenkarjaa kasvatettiin Sukevan vankilassa.

Nykyään länsisuomenkarjan elävää geenipankkia säilytetään AhlmanEdun opetusmaatilalla. Länsisuomenkarjan karjantarkkailuun kuuluvia lehmiä on kaikista suomenkarjaroduista eniten. Faban tietojen mukaan vuonna 2020 TUSE-lehmiä oli 992. Rodun maidontuotannon keskituotos oli 6979 kg vuonna 2016.

Länsisuomenkarjan lehmät ovat väriltään vaaleanruskeita tai hieman tummemman ruskeita. Turkissa voi olla valkoisia pilkkuja tai laikkuja. Nykyään eläimet ovat nupoja, alkujaan niillä oli yleensä sarvet. Kooltaan länsisuomenkarja on nykyisiä valtarotuja pienempää, keskikoon ollessa n 550 kg.

Suomalaisten nautarotujen alkuperänä pidetään n 3000-4000 vuotta sitten Suomeen Baltiasta muuttaneiden ihmisten mukana tulleita lehmiä. Silloin nautoja pidettiin erityisesti lihan, nahan ja sarvien takia. Maidontuotannon merkityksen nousu muutti karjataloutta ja maanviljelyä, kun karjan käyttö ei enää merkinnyt sen teurastamista. Lannasta tuli kauppatavaraa ja voilla maksettiin veroja. Nykyään alkuperäisrotujen merkitys voi olla aivan uusissa kaupallisissa tuotteissa.

Lisätietoja:

Maatiainen ry, toiminnanjohtaja Maija Manninen, puh. 044 045 7317, toimisto@maatiainen.fi

Suomenkarja ry, sihteeri Mirva Härkänen, kuvia länsisuomenkarjasta voi tiedustella: mirva.harkanen@hotmail.com

<https://www.nordgen.org/fi/mita-teemme/nordgen-kotielainsektori/>